

Írástípus: Kézírás	Ország
Írás ideje: 2014.	
Földrajzi adatok: Buzsák	
Adattár: XX IX	

--	--	--	--

Tartalom: 1 nagybetűs levél falvainak meg-

nyitása, megírás -
 "művelés címe" illan-

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

és lezártas fogat-
 kére, méz. ped. leve,
 udvari becsületje,
 kiadványok

Tartalom: 25 lap
 melléklet : 5 db

Kiállítási forgatókönyv

Pályázó: **Buzsák Község Önkormányzata**
8695 Buzsák, Fő tér 1.

A kiállítás megvalósításának helyszíne: **Buzsáki Tájház, hátsó szoba**

A kiállítótér alapterülete: 20,4 m²

A kiállítás címe: **A Nagyberek horvát falvainak népművészete, népi iparművészete**

A forgatókönyvet írta: Kapitány Orsolya néprajzkutató (Rippl-Rónai Megyei Hatóköri Városi Múzeum, Kaposvár)

Látványterv: Matuczka Ferenc grafikus (Rippl-Rónai Megyei Hatóköri Városi Múzeum, Kaposvár)

Buzsákon a tájház 1978-ban nyitották meg. A 19. század végén szabadkéménnyel füsttelenített konyha előteréből nyílik a sarokpados elrendezésű tisztaszoba. A konyhában a fő helyet a nagyméretű sütőkemence foglalja el, az első- és hátsószobát leválasztó falak mentén tüzelőpadka húzódik, ahol nemcsak főzni tudtak szabad tűznél, de a falba vájt tüzelőnyílásokon keresztül fűteni is szobák cserépkályháit. Az első két helyiség egy buzsáki, jó módban élő parasztcsalád 19. század végi életkörülményeit mutatja be, mindazon tárgy együttesével (bútor, lakástextil stb.), ami a hagyományos életmód tartozéka volt. Kevés az évszámmal ellátott kiállítási darab, de a festett sarokpad „1898”-as évszáma jelzi azt az időszakot, melyet a berendezés egésze tükröz.

A hátsó szobába tervezett kiállítás, a hozzá kapcsolt digitális tartalommal együtt, a 17-18. században Szlavóniából a somogyi Nagyberekre települt (Buzsák, Táská, Somogyszentpál) horvátok népművészetét, népi iparművészetét mutatja be.

Hely	Tárgy megnevezése	Leltári száma	Fotó címe és egyéb adatai	Szöveg	Installáció	Megjegyzés
A fal			Nagybereki táj Takáts Gyula felvétele, 1956. RRM: 1130	Somogy megye néprajzi értelemben jól körülhatárolt kistája a Kis- és Nagyberék. Az ide tartozó községek lakossága nagyrészt magyar és katolikus (pl. Balatonkeresztúr, Szőlőgyörök, Kéthely), csak néhány falu lakossága horvát eredetű, mint Buzsák, Táská, Somogyszentpál, ahol még a 19. század végén is a katolikus vallásukat gyakorló, anyanyelvüket beszélő lakosság élt. E falvak népe a 17. században és a 18. század elején Szlavóniából érkezett, „tót” névvel illették magukat, utalva ezzel eredetükre.	Paraván (70x220 cm)	A kiállítás szöveges anyaga magyar, német és horvát nyelven jelenik meg.

				<p>Nemzedékről-nemzedékre átörökítették anyanyelvüket, tárgyalkotó művészetüket, folklórhagyományaikat, melyek együttesen segítették nemzeti identitásuk megőrzését.</p> <p>Az egykor halászatból, nádaratásból és rideg marhatartásból élő falvak népének elkülönülése a szövés- és hímzéskultúrában, az egykor saját köreiből választott pásztorok faragóművészetében is megmutatkozott.</p> <p>Tárgyalkotó művészetük mellett táncagyományuk, népköltészetük jellemző jegyei napjainkig fennmaradtak.</p>		
<i>A fal</i>						Beépített szemeskályha (87 x 83 cm)
<i>A fal</i>	Vékaruha Vékaruha Törölköző Törölköző Abrosz Abrosz Díztörölköző		2009.215.1. 2009.334.1. 72.51.8.(RRM) 72.51.9.(RRM) 2009.220.1. 72.51.12. (RRM) 2009.216.1.	<p>Válogatás a házilag szőtt vásznak mintakincséből</p> <p>Buzsákon és a környékbeli horvát falvakban a családok maguk termelték meg a gazdaságban, a lakáskultúrában, a szokások gyakorlásához és az öltözködéshez szükséges vászon alapanyagot a 20. század elejéig. A kender mellett lent is vetettek, hogy a finomabb minőségű női ruházat darabjait (pl. ing, szoknya) ebből varrják.</p>	Paraván (110x220 cm)	

	Díztörölköző Karácsonyi abrosz Gyermekágyas lepedő Gyermekágyas lepedő		72.51.10. (RRM) 72.51.11. 2009.342.1. 2009.333.1.	Az 1870-es évektől nagyobb mennyiségben használt pamutfonalból vörös, vörös-kék, vagy bordó, szedett technikával készült minták kerültek az ünnepi alkalomra szánt textilekre. A szövést nem bízták takácsokra, maguk dolgozták fel a fonalat. Mintakincsük a környék magyar falvaiban dolgozó hímes takácsokéval rokonítható, de sajátos szín- és formavilágot tükröz.		
B fal	Vékaruha		72.51.6. (részlet a mintakincsről)		Paraván (78x220 cm)	
B fal	Kosárruha Kosárruha Díztörölköző Díztörölköző Gyermekágyas lepedő Abrosz (RRM) Abrosz (RRM) Karácsonyi abrosz (RRM) Karácsonyi abrosz	2009.336.1. 2009.338.1. 2009.339.1. 2009.340.1. 2009.341.1. 72.51.1. 72.51.2. 72.51.5.		Tárgyfeliratok: Kosárruhák a 20. század elejéről Díztörölközők a századfordulóról Gyermekágyas lepedő az 1870-es évekből Abroszok a 19. század végéről Karácsonyi abroszok a 20. század elejéről	Vitrin (120x50x220 cm)	

	(RRM)					
B fal	Női ingujj részlete		462 (RRM)	Női ingujj részlete a 19. század közepéről	Paraván (78 x 220 cm)	Szálszámolásos- laposöltéssel és subrikával hímzett darab a 19. század közepéről.
B fal	Férfiing Férfiing Női ing Női ing Díszpárna (vézás) Falvédő Futó (boszorkányos) Terítő Terítő Tüllrátétes hímzés	61.2.1. (RRM) 2009.344.1. 460 (RRM) 462 (RRM) 2009.284.1. 2009.286.1. 2009.287.1. 2009.290.1. 2009.296.1. 2009.297.1. 74.2.5. (RRM) 2009.298.1.		Tárgyfeliratok A férfi- és női ingek a 19. század második feléből Díszpárna „vézás” öltéstechnikával kivitelezve Futó „boszorkányos” öltésmóddal varrva Tüllrátétes terítő a 20. század elejéről	Vitrin (120x50x220 cm)	
B fal	Hímzett lepedővég		59.57.59. (NM) Gőzsy Gáborné felvétele, 2000. (In.: Somogy megye népművészete)	A 19. század végéig általános volt a Nagyberék horvát nyelvet beszélő falvaiban a vászon felsőruházat. A leírások szerint a 19. század elején még a rövid derekú, sípujú férfiingek viselésével is találkozni lehetett Buzsákon, majd ezt kiszorította a század második felében a ráncolt férfiingek	Paraván (78x220 cm)	

			<p>divatja. Ezeket a mellrészen, a galléron és a kézelőn fehér pamuttal hímzett szabadrajzú mintákkal díszítették, lyuk-, lapos-, hurkolt-, szár- és láncvarrást alkalmazva, amit gyakran aszúrozással egészítettek ki.</p> <p>A női ingek mértanias, fehér hímzéssel díszített változatával már csak elvétve lehetett találkozni a 20. század elején. A mellévarrott ujjú ingtípus három variánsa volt divatos:</p> <p>a./ rövid, egyenes ujjú ing b./ rövid, szűkített típusú ing c./ ünneplő ing bővített ujjal</p> <p>A c./ típusú változatot még a 20. század elején is felvették ünnep alkalmával. Az ujjak díszítésére hosszában szőttes vagy más betétcsíkot használtak, amit a „minden ember öltésével” erősítettek a vászonszélek közé. A hímzések ezek mentén futottak végig, kiszélesítve és egy kissé játékosabbá is téve a szőttes betétet.</p> <p>Buzsákon az asszonyok az 1900-as évek elején kezdtek el megrendelésre hímezni. A Széchenyi grófnők közvetítésével a Balaton Szövetségnek dolgoztak.</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>Először tüllrátéteket készítettek, majd megtanulták az ún. Margit varrást is, ami később a „boszorkányos” varrás fő eleme lett. A „vézásnak” nevezett öltésmódot kék-piros pamutfonallal varrva gyermekágyas lepedőkön alkalmazták.</p> <p>A kereskedelem számára a bő ujjú, hosszabb derekú ingeket varrták, melyek ujját végigfutó mintával készítették.</p> <p>A buzásaki hímzés három fő csoportja ismert</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. a fehér 2. a kék-piros pamuthímzés 3. a színes gyapjúhímzés <p>Az ingeken mindháromat alkalmazták, a gyermekágyas lepedőkön csak a kék-piros pamutos hímzést, a párnavégeken viszont a színes gyapjúhímzés is megjelent.</p> <p>A rendelésre készített darabokat rajzólóasszonyok írták elő, akik megbízóik igényeit is figyelembe vették. Az egyes minták formakincse távol állt a buzásaki hímzés világtól pl. rózsza, a párhuzamosan futó csíkok megjelenítése. Elmondható, hogy az idő múlásával a buzásaki hímzés formakincse és</p>		
--	--	--	---	--	--

				<p>öltéstechnikája szegényesebb lett. Egyre gyakrabban alkalmazták a rátét technikát, amit „bécsisnek” neveztek. A 20. század elején először díszlepedőkön a szöttes csik mentén jelentek meg a piros kartonból készített rátétek, majd később önmagában is varrták ágyterítőkre és egyéb lakástextilekre. A buzsáki rátét a háziipari termékek és a népi iparművészeti munkák által vált ismertté. A hímzők közül többen népi iparművészek lettek: Tölgyesi Istvánné 1958. Várdai Jánosné 1963. Mézes Ernőné 1963.</p>		
C fal	Férfiing Férfiing Ingmell Ingmell Kézelő Kézelő Inggallér Inggallér Ágyterítő		68.35.2. (RRM) 68.43.1. (RRM) 463 (RRM) 1286 (RRM) 464 (RRM) 4131 (RRM) 4133 (RRM) 4134 (RRM) 61.5.1.	Válogatás a buzsáki hímzések mintakincсібől Férfiingek, kézelők és ingmellek a 19. század második feléből Ágyterítő a 20. század elejéről	Paraván (155x220 cm)	A fehérhímzés, a vézás, a boszorkányos és a rátétes hímzések mintakincs válogatása jelenik meg.

	Falvédő Terítő Terítő Terítő Terítő Díspárnahuzat		2009.288.1. 2009.285.1. 2009.298.1. 2009.299.1. 2009.300.1. 2009.331.1. 2009.332.1. 2009.335.1.	Falvédő a 20. század második feléből Terítők a 20. század második feléből Díspárnahuzat a 20. század második feléből		
C fal			Digitalizált és digitalizálásra váró tartalom megjelenítése. A Rippl-Rónai Múzeum és a Marcali Múzeum tárgyi és archív fotóanyaga, mely a népművészet témaköréhez kapcsolódik. Együd Árpád folklórgyűjtései mellett megjelenik Buzsák		Paraván LCD a digitális tartalom bemutatásához	Digitalizált tárgy, fotó, tánc és népköltészeti anyag

			tánckultúrája is, melyet „Buzsák táncos öröksége” címen Madarászné Proity Marianna gyűjtött össze szakdolgozata mellékleteként.			
C fal	Sóttartó Karperec		Boszkovics János (1876-1955) pásztorfaragó Buzsák, 1955. Takáts Gyula felvétele 55.109.1.1-2. 55.106.1. Kálmán István (1895-1979) pásztorfaragó, Népművészet Mestere 2/112 (NIM) 2/882 (NIM)	Faragó egyéniségek és követőik Somogy népi alkotó művészetében kiemelkedő teljesítményként tartjuk számon a pásztorművészetet. A somogyi pásztoroknak tulajdonított első évszamos darabok (mángorlók, borotvatokok) az 1830-as években készültek vésett és spanyolozott technikával. A karclozás egyik szép példája a Rippl-Rónai Múzeum néprajzi gyűjteményében egy mángorló, ami 1853-ban készült Kaposváron. Az 1860-1900 közötti időszakot a pásztorművészet fénykorának tekinthetjük. Nemcsak a faragási technikák, de a képi ábrázolások is (növényi ornamentika, állat és emberábrázolás, a mondanivaló szerkesztése, jelképrendszer alkalmazása) erre az időszakra	Paraván (155x220 cm)	

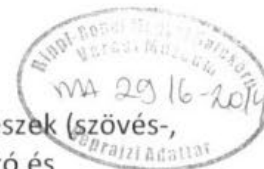
	Széktámla		<p>Jancsikity János (1925-2007) Népművészet Mestere Öreglak, 2006. Gőzsy Gáborné felvétele</p> <p>magántulajdon</p>	<p>tökéletesedtek, melyek a századvégén egy új faragási technikában a domború faragásban teljesedtek ki.</p> <p>A 19. század végén a pásztorkodó állattartás fokozatosan háttérbe szorult, majd a 20. század derekára megszűnt. A pásztorok által éltetett népművészet azonban nem számolódott fel, mert hivatásos faragóként továbbéltették a legjelesebb faragóegyénségeket: id. Kapoli Antal, Tóth Mihály és a Nagybereken tevékenykedő Boszkovics János, Kálmán István. Mindegyik alkotónak önálló faragóstílus alakult ki, ami jól illeszkedett a Dunántúli pásztorművészet eredményeihez.</p> <p>Számos követőjük lett, akik népi iparművészként jeles alkotókká váltak.</p> <p>Boszkovics tanítványaként tartjuk számon Jancsikity Jánost, Kara Lajost, illetve mindazokat, akik merítettek az egykori somogyi, nagyberekai pásztorfaragók művészetéből.</p>		
	Doboz Sakk készlet		<p>Kara Lajos (1922-?) faragó</p> <p>52.11.5. 52.11.6.1-33.</p>			
	Tükrös Doboz		<p>Máté Ferenc (1933-) faragó, népi iparművész</p> <p>magántulajdon magántulajdon</p> <p>Buzsáki István (1951-) faragó, népi</p>			

	Szüretelők (népi életkép)		iparművész magántulajdon			
<i>D fal</i>	Tükrös		9243 (RRM)	Tükrös. Kálmán István munkája az 1930-as évekből	Paraván (70x220 cm)	
<i>D fal</i>	Sótartó Kobak Lopótök Tülök Óralánc Tükrös Borotvatartó Karikásostor Díszdoboz Bombonier Cigarettafinálók Melltű Melltű Sótartó Pásztorbot Sétabot	11.123 (RRM) 54.148.1.(RRM) 54.152.1.(RRM) 55.110.1.(RRM) 9700 (RRM) 9243 (RRM) 6747 (RRM) 10.075 (RRM) 61.422.1.1-2.(RRM) 62.213.1.(RRM) 58.102.1.(RRM) 52.11.2.(RRM) 52.11.3.(RRM) 52.11.4.1-2.(RRM) 6745 (RRM) 9603 (RRM)		Tárgyfeliratok: megnevezések és az alkotók nevének feltüntetésével történik.	Vitrin 120x50x220 cm)	

<i>D fal</i>				<p>Felmerül a kérdés</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Igényli- e a 21. század embere a „buzsáki” néven ismertté vált tárgykultúrát, annak 20. századi módozatait? 2. Piacképes termékké tud-e válni mindaz a tudás, tapasztalat, amit az elmúlt századokban a Nagyberekben élő horvátok népművészet, népi iparművészet területén átörökítettek? <p>A kiállításnak nem feladata e kérdésekre a választ megadni, de bízunk abban, hogy a közgyűjteményekbe került tárgyak, fotók, hang és táncfelvételek széleskörű bemutatása hozzásegíti a mai tervezőket, alkotókat, művészeket az örökség innovatív módon történő újragondolásához. Olyan alkotások, termékek születnek, melyek továbbélhetőek lesznek e gazdag művészeti hagyománynak.</p>	Paraván (60x220 cm)	
--------------	--	--	--	---	------------------------	--

A tervezett kiállítás anyagát nagyobb részt a Buzsáki Tájház nyilvántartásában szereplő tárgyakból válogattuk. A tárgyalt fejezetrészek (szövegs-, hímzés-, faragás és a népművészet tárgykörébe sorolható más témakörök (építkezés, lakáskultúra, viselet, népköltészet, tánc) fotó és hanganyaga kerül adatbázisba.

A Rippl-Rónai Múzeum és Marcali Múzeum vezetői hozzájárulnak a gyűjteményi részek fotózásához, az archív fotók és hanganyag digitalizálásához.

A buzsáki származású Madarászné Proity Marianna 2013-ban „Buzsák táncos öröksége” címmel szakdolgozatot írt az Apor Péter Katolikus Főiskolán szerzett gyermektánc szakvizsgájához.

Ehhez mellékként egy DVD-t állított össze a közgyűjteményekben- Néprajzi Múzeum, Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza- és a Magyar Televíziónál fellelhető buzsáki táncokból és szokásokból. Az első felvétel 1932-ben készült, az utolsó 2012-ben. A szakdolgozat szerzője hozzájárulását adja, hogy az összeállított digitális tartalom a megújuló kiállítás adatbázisába bekerüljön.

Kaposvár, 2013. június 20.

Kapitány Orsolya
néprajzkutató

Múzeumpedagógiai terv

1. A múzeumpedagógiai terv célja:

A tájházak megújuló szerepét figyelembe véve szükségesnek tarjuk azok pedagógiai hasznosításának megerősítését. A Buzsáki Tájház megújulásával a közösség eltökélt szándéka hogy egy olyan ismeretátadási lehetőséget biztosítson a megyében működő közoktatási intézményeknek amely hosszú távú együttműködést jelenthet a felek számára.

A múzeumpedagógia terv célja, hogy a pályázat során elérhető fejlesztésekkel új és kiemelt közönséghasznosítási programot valósíthassunk meg. Fontos cél továbbá a tájház adta oktatási lehetőségek maradéktalan kiaknázása, az életkori és társadalmi sajátosságok figyelembe vételével.

A tanítási időben érkező csoportok számára azok a programok hasznosak, melyek a tanórákhoz szervezesen kapcsolódnak. A tájház megújuló kiállítótere kiváló háttérrel nyújthat a hon- és népismeret tantárgy iskolán kívül megvalósítható tanegységeihez. Továbbá az egész ház gyűjteménye segítségével átfogó ismereteket biztosíthatunk az ide látogató diákok számára.

Jelen pályázatban az állandó kiállítás és a gyűjteményi anyag mivoltából kiindulva további célunk egy múzeumpedagógiai foglalkoztatófüzet összeállítása, mely komplex módon tartalmazza a kiállításhoz kapcsolódó ismeretanyagokat, valamint segíti a kiállítás tartalmi anyagának tanulási kontextusba helyezését.

2. A múzeumpedagógia tevékenység terve:

A múzeumpedagógiai terv kapcsolódik a tájház fejlesztési tervéhez, és az abban megfogalmazott társadalmi, oktatási és technikai igényekhez. A ház alapjaiban kíván megfelelni ezeknek az elvárásoknak.

Kiemelten fontosnak tartjuk a tájház gyűjteményi anyagának megismertetést a fiatalokkal. Ezzel is erősítve a helyi kulturális értékek felbecsülhetetlen fontosságát.

A múzeumpedagógiai hasznosítási terv elsődleges célközönsége az általános iskola felső tagozatos diákjai.

Küldetészerű célunk, hogy a megjelölt célközönség számára egy olyan tudásbázist kínáljunk fel, mely az élethosszig tartó tanulás biztos alapja lehet.

Célunk eléréséhez e projekt adhat biztos szakmai és pénzügyi alapot.

3.1 A múzeumpedagógiai programok indokoltsága:

A tájházak tárgyi és szellemi örökségének megőrzése és minél szélesebb körben történő átadása a mai kor egyik legfőbb feladata. A feladatot csakis a felmerülő társadalmi igényekre reflektálva lehet és érdemes teljesíteni. Az elvárások kielégítését szolgálná az a tervezett múzeumpedagógiai módszer és eszköz, melyet e pályázat elnyerése tenne lehetővé.

A Buzsáki Tájház ezidáig nem rendelkezett pedagógiai kínálattal. Azonban ezen gyökeresen és elszántan szeretnénk változtatni. A tájház humán adottságai egy konkrét korosztálynak szóló múzeumpedagógiai foglalkoztató füzet összeállítását teszik lehetővé. Felismerve a tájház oktatási szerepének fontosságát és jelentőségét, mint sajátos helyszín kiváló háttérrel biztosít az élményszerű, szórakoztató tanulás és ismeretszerzés számára. Mivel kevés tapasztalattal rendelkezik a ház e tekintetben, hiánypótló feladatot kíván ezáltal ellátni, és egyfajta jövőképként vizionálni. Szükségesnek látjuk a helyi diákok számára biztosítani azokat a lehetőségeket, melyek tudásuk gyarapítását, gyökereik és történelmük iránti figyelmük felkeltését teszik lehetővé. Ennek a folyamatnak a legjobb és legbiztosabb közreműködője lehet a tájház.

A Nagyberek horvát falvainak népművészete, népi iparművészete

Tájházak Napja

2014.
április 26-27.

Buzsák Község Önkormányzata
és a Magyarországi Tájházak Szövetsége
tisztelettel meghívja Önt, családját és barátait

2014. április 26-án 11.00 órára
a Buzsáki Népművészeti Tájházba
(8695 Buzsák, Fő tér 7.)

„A Nagyberek horvát falvainak népművészete,
népi iparművészete” című kiállítás megnyitására,
mely a Tájházak Napja országos nyitórendezvénye.

Köszöntőt mond: **Kara Lajos** polgármester

A tájházak megújulását segítő EMMI pályázati támogatásokról
ismertetőt tart:

Dr. Vígh Annamária, az Emberi Erőforrások Minisztériuma
Közügyteményi Főosztály vezetője

A kiállítást megnyitja:

Dr. Bereczki Ibolya, a Magyarországi Tájházak Szövetsége elnöke

A kiállítást az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) pályázati
támogatásával Buzsák Község Önkormányzata valósította meg.

Szakmai támogatók:

Néprajzi Múzeum, Hagyományok Háza - Magyar Népi Iparművészeti
Múzeum, Rippl-Rónai Múzeum, Marcali Múzeum

A Tájházak Napja további eseményei

Folklórműsor

Fellépnek: **Buzsáki Boszorkányos Néptánc Egyesület**
Bokréta Hagyományörző Együttes
Buzsáki Általános Iskola tanulói
Nyugdíjasok Buzsáki Egyesülete
Táskai Asszonykórus

Énekeljünk és táncoljunk együtt!

A kiállításban szakmai tárlatvezetést tart

Kapitány Orsolya néprajzkutató, a kiállítás kurátora.
Felfedező foglalkozást kicsiknek és nagyoknak
Stepán Kata múzeumpedagógus.

A látogatókat a buzsáki hímzés technikájával és motívum világával
Tölgyes Istvánné, Ember Sándorné népi iparművészek,
Gelencsér Jánosné, Lenhoffer Istvánné, Nagy Lajosné,
Novák Józsefné, Varga Jánosné,
hímzők ismertetik meg.

Faragás bemutatóra várja az érdeklődőket

Tapolcai Sándor népi iparművész és **Fehér József** faragó.

Hogy készül a buzsáki paprikás pogácsa?

Megtudhatják, ha bekapcsolódnak a tájház kemencéje előtt folyó
pogácsa gyúrásba és sütésbe!

Barátkozás a lovakkal

A tájház udvarán pónilovaglásra várja a gyerekeket
a **Revia Lovasiskola**.

A Tájházak Napja rendezvényre a belépés ingyenes.

A Nagyberék horvát falvainak népművészete, népi iparművészete

Tájházak Napja

2014.
április 26-27.

Buzsák Község Önkormányzata
és a Magyarországi Tájházak Szövetsége
tisztelttel meghívja Önt, családját és barátait

2014. április 26-án 11.00 órára
a Buzsáki Népművészeti Tájházba
(8695 Buzsák, Fő tér 7.)

„A Nagyberék horvát falvainak népművészete,
népi iparművészete” című kiállítás megnyitására,
mely a Tájházak Napja országos nyitórendezvénye.

Köszöntőt mond: Kara Lajos polgármester

A tájházak megújulását segítő EMMI pályázati támogatásokról
ismertetőt tart:

Dr. Vigh Annamária, az Emberi Erőforrások Minisztériuma
Közgyűjteményi Főosztály vezetője

A kiállítást megnyitja:

Dr. Bereczki Ibolya, a Magyarországi Tájházak Szövetsége elnöke

A kiállítást az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) pályázati
támogatásával Buzsák Község Önkormányzata valósította meg.

Szakmai támogatók:

Néprajzi Múzeum, Hagyományok Háza - Magyar Népi Iparművészeti
Múzeum, Rippl-Rónai Múzeum, Marcali Múzeum

A Tájházak Napja további eseményei

Folklórműsor

Fellépnek: **Buzsáki Boszorkányos Néptánc Egyesület**
Bokréta Hagyományörző Együttes
Buzsáki Általános Iskola tanulói
Nyugdíjasok Buzsáki Egyesülete
Táskai Asszonykórus

Énekeljünk és táncoljunk együtt!

A kiállításban szakmai tárlatvezetést tart

Kapitány Orsolya néprajzkutató, a kiállítás kurátora.
Felfedező foglalkozást kicsiknek és nagyoknak
Stepán Kata múzeumpedagógus.

A látogatókat a buzsáki hímzés technikájával és motívum világával
Tölgyes Istvánné, **Ember Sándorné** népi iparművészek,
Gelencsér Jánosné, **Lenhoffer Istvánné**, **Nagy Lajosné**,
Novák Józsefné, **Varga Jánosné**,
hímzők ismertetik meg.

Faragás bemutatóra várja az érdeklődőket

Tapolcai Sándor népi iparművész és **Fehér József** faragó.

Hogy készül a buzsáki paprikás pogácsa?

Megtudhatják, ha bekapcsolódnak a tájház kemencéje előtt folyó
pogácsa gyúrásba és sütésbe!

Barátkozás a lovakkal

A tájház udvarán pónilovaglásra várja a gyerekeket
a **Revia Lovasiskola**.

A Tájházak Napja rendezvényre a belépés ingyenes.

FELFEDEZŐ FÜZET
Nemcsak gyerekeknek!

MA 2916-2014
KÖRNYELMI ÉRTÉKELÉS
KÖRNYELMI ÉRTÉKELÉS

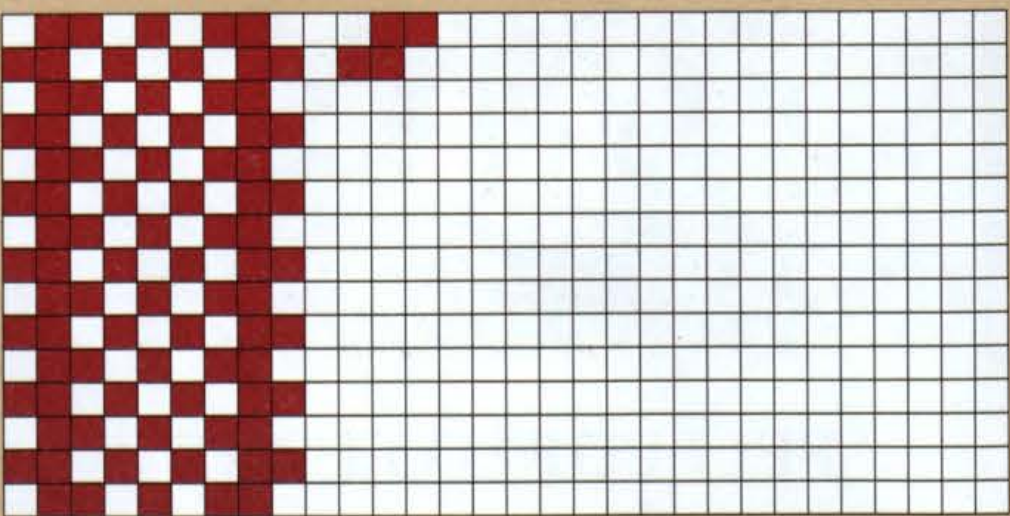
Kedves Látogatónk!

A Buzsáki Népművészeti Tájház füzetét tartod a kezvedben. Ez a füzet segít észrevenni azt a sok szépséget és kincset, melyet ez a kiállítás rejt. Ahhoz, hogy jól érezd magad, nyitottságra, játékoságra és egy kis időre lesz szükséged!

Kellemes felfedezést kívánunk!

1. A saját kezűleg szőtt vásznakból ruhaneműt, abroszt, törölközőt és egyéb vászonneműt készítettek az asszonyok. Ezekből a tájház tisztaszobájában is találsz párat. Nézz körül a szobában és írd le, hogy milyen szöttesekre bukkantál!

2. A vásznakat díszítették is. Aprólékos és kitartó munkával gyönyörű szöttesek készültek. Ezekből a tablón és a vitrinben számos példát találsz. Most türelemre és figyelemre lesz szükséged! Az egyik jellegzetes szötte mintáját felnagyítottuk, próbáld meg folytatni! Használj hozzá piros ceruzát!

3. A kenderből és lenből készült szötteseket a buzsáki asszonyok maguk hímezték. Sokféle motívum és gazdag színvilág jellemezte ezeket a darabokat.

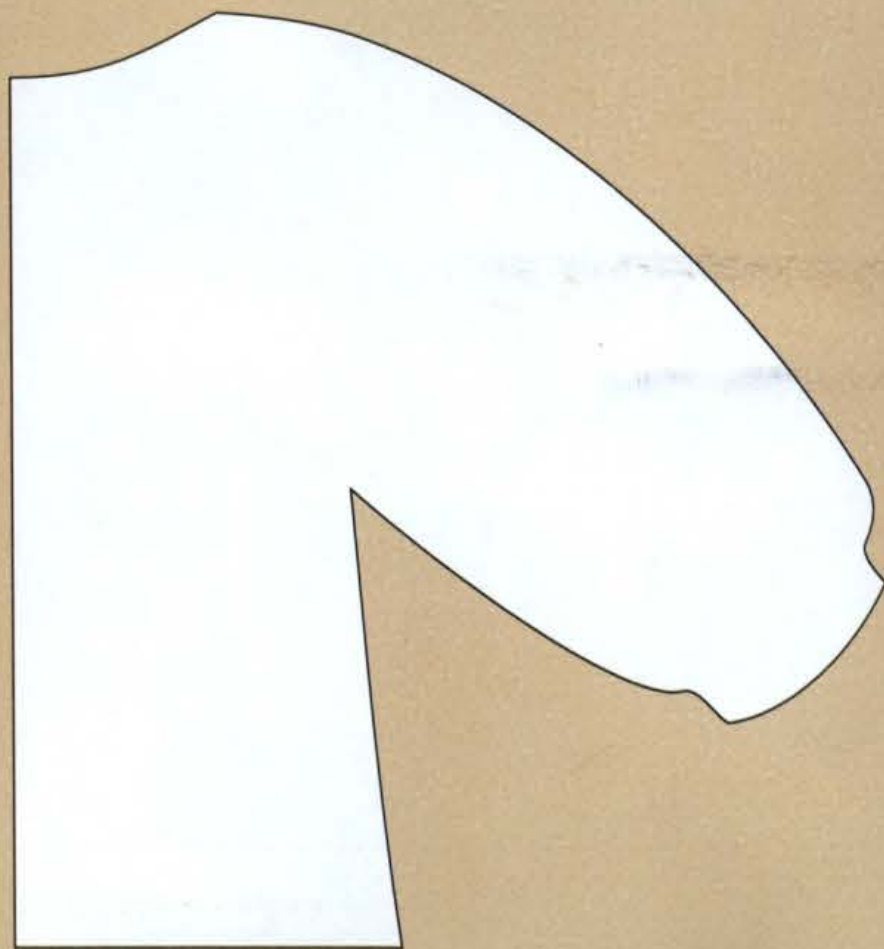
Nevez meg három olyan vászonneműt, amelyet hímzéssel díszítettek!

- 1. ....
- 2. ....
- 3. ....

4. Melyek voltak azok a színek, amelyeket a leggyakrabban használtak?

.....
.....

Melyik lett a kedvenc motívumod? Díszítsd vele ezt a női inget!

3. Kik voltak a pásztorok? A felsorolt lehetőségek közül karikázd be a helyeset!

- a.) A falu hősködő alakjai, falurosszai, akik legénytársaikkal, főleg leány miatt, féltékenységből, ok nélkül összevesztek, verekedtek.
- b.) Könnyűfegyverzetű lovas.
- c.) Megbízható, jóra való emberek, akik a falu és az uraság állatait hajtották ki a legelőre és gondjukat viselték.

4. A pásztorok kedvelt időtöltése volt a faragás. A somogyi pásztorfaragások híresek voltak. Szébbnél szebb tárgyak kerültek ki a kezeik közül. Többféle technikát is alkalmaztak. Kösd össze a képen látható tárgyakat az alkalmazott faragási technikával!

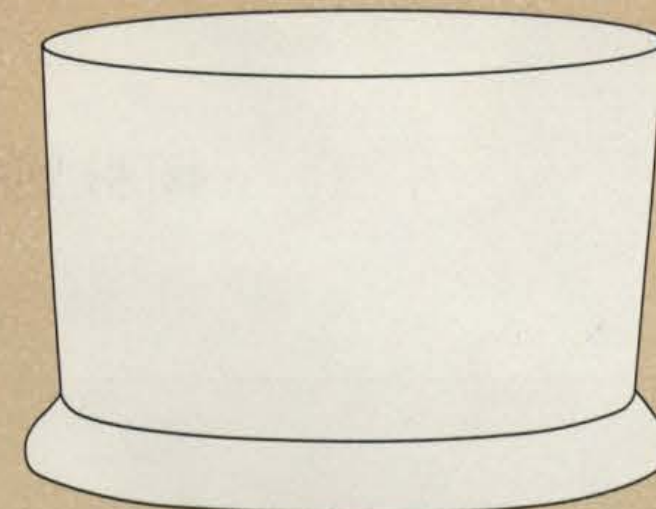
spanyolozás

karclozás

domború faragás

5. Ha jól megfigyeled a vitrinben és a tablón látható pásztorfaragásokat, észreveheted, hogy többféle motívummal díszítették azokat. Válaszd ki, amelyik számodra a legkedvesebb és rajzold erre a sótartóra!

9. A buzsaíki hímzés egyik jellemző technikája volt a „rátétes” díszítés. Ilyet a kiállításban is láthatsz. Ehhez úgynevezett bécsi piros vásznat használtak, melyet előbb a kívánt motívum szerint kivágtak, majd apró öltésekkel varrtak a vászonra.

Tervezd meg a saját díszpárnádat!
A rátét mintákat a sablonok segítségével rajzold körbe, vágd ki és ragaszd fel elképzelésed szerint!

A füzetet tervezte, szerkesztette: **Stepán Kata**
Grafikai terv: **Maticza Ferenc**
Fotó: **Szelényi Károly, Horváth Péter**
Nyomdai munkák: **Pethő Nyomda**
A kiadányt az Emberi Erőforrások Minisztériuma
pályázati támogatásával
Buzsák Község Önkormányzata jelentette meg 2014-ben.
Felelős kiadó: **Kara Lajos** polgármester

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

A Nagyberék horvát falvainak
népművészete,
népi iparművészete

Meghívó

Buzsák Község Önkormányzata
és a Magyarországi Tájházak Szövetsége
tisztelettel meghívja Önt, családját és barátait

2014. április 26-án 11.00 órára
a Buzsáki Népművészeti Tájházba
(8695 Buzsák, Fő tér 7.)

**„A Nagyberek horvát falvainak népművészete,
népi iparművészete” című kiállítás megnyitására,
mely a Tájházak Napja országos nyitórendezvénye.**

Köszöntőt mond: **Kara Lajos** polgármester

A tájházak megújulását segítő EMMI pályázati támogatásokról
ismertetőt tart:

Dr. Vígh Annamária, az Emberi Erőforrások Minisztériuma
Közgyűjteményi Főosztály vezetője

A kiállítást megnyitja:

Dr. Bereczki Ibolya, a Magyarországi Tájházak Szövetsége elnöke

A kiállítást az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) pályázati
támogatásával Buzsák Község Önkormányzata valósította meg.

Szakmai támogatók:

Néprajzi Múzeum, Hagyományok Háza - Magyar Népi Iparművészeti
Múzeum, Rippl-Rónai Múzeum, Marcali Múzeum

A Tájházak Napja további eseményei

Folklorműsor

Fellépnek: **Buzsáki Boszorkányos Néptánc Egyesület**

Bokréta Hagyományörző Együttes

Buzsáki Általános Iskola tanulói

Nyugdíjasok Buzsáki Egyesülete

Táskai Asszonykórus

Énekeljünk és táncoljunk együtt!

A kiállításban szakmai tárlatvezetést tart

Kapitány Orsolya néprajzkutató, a kiállítás kurátora.

Felfedező foglalkozást kicsiknek és nagyoknak

Stepán Kata múzeumpedagógus.

A látogatókat a buzsáki hímzés technikájával és motívum világával

Tölgyes Istvánné, Ember Sándorné népi iparművészek,

Gelencsér Jánosné, Lenhoffer Istvánné, Nagy Lajosné,

Novák Józsefné, Varga Jánosné,

hímzők ismertetik meg.

Faragás bemutatóra várja az érdeklődőket

Tapolcai Sándor népi iparművész és **Fehér József** faragó.

Hogy készül a buzsáki paprikás pogácsa?

Megtudhatják, ha bekapcsolódnak a tájház kemencéje előtt folyó
pogácsa gyúrásba és sütésbe!

Barátkozás a lovakkal

A tájház udvarán pónilovaglásra várja a gyerekeket
a **Revia Lovasiskola**.

A Tájházak Napja rendezvényre a belépés ingyenes.

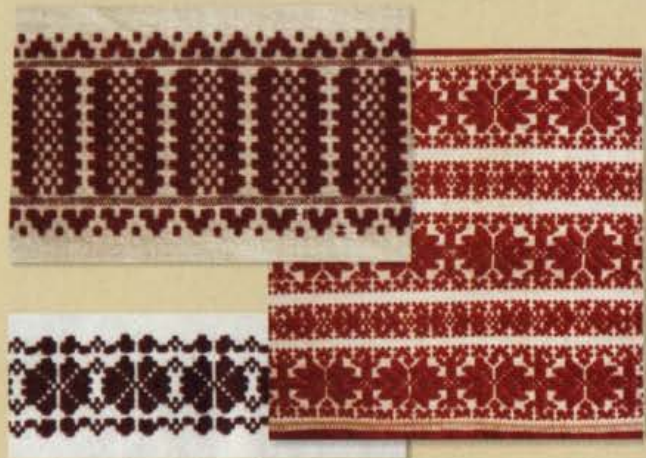
A Nagyberek horvát falvainak
népművészete,
népi iparművészete

Állandó kiállítás
Buzsáki Népművészeti
Tájházban

Buzsákon és a környékbeli horvát falvakban a családok maguk termelték meg a gazdaságban, a lakáskultúrában, a szokások gyakorlásához és az öltözködéshez szükséges vászon alapanyagot a 20. század elejéig. A kender mellett lent is vetettek, hogy a finomabb minőségű, ünnepi, női ruházat darabjait (pl. ing, szoknya) ebből varrják.

Az 1870-es évektől nagyobb mennyiségben használtak pamutfonalat, a vörös, a kék és a bordó színt kedvelték. Ezekből szedett technikával készült minták kerültek az ünnepre szánt textilekre.

A szövést nem bízták takácsokra, az asszonyok maguk dolgozták fel a fonalat. Mintakincsük a környék magyar falvaiban dolgozó hímes takácsokéval rokonítható, de sajátos szín- és formavilágot tükröz.

A 19. század végéig általános volt a Nagyberek horvát nyelvet beszélő falvaiban a vászon felsőruházat. Ezeket a mellrészen, a galléron és a kézelőn fehér pamuttal hímzett szabadrajzú mintákkal díszítették.

A női ingek mértanias, fehérhímzéssel díszített változatával már csak elvétve lehetett a 20. század elején találkozni. A mellévarrott, bővített ujjú típust még a 20. század elején is felvették ünnep alkalmával. Az ujjak díszítésére szöttes vagy más betétcsíkot használtak. Buzsákon az asszonyok az 1900-as évek elején kezdtek el megrendelésre hímezni. A rendelésre készített darabokat rajzó asszonyok írták elő. A tüllrátét, a „boszorkányos” és a „vézás” hímzés mód mellett egyre gyakrabban alkalmazták vászon alapanyagra a „bécsisnek” nevezett rátét technikát is.

A buzásági hímzésformák a háziipari termékek és a népi iparművészeti munkák által váltak ismertté.

Somogy népi alkotó művészetében kiemelkedő teljesítményként tartjuk számon a pásztorművészetet.

Az 1860–1900 közötti időszakot a pásztorművészet fénykorának tekinthetjük. Nemcsak a faragási technikák, de a képi ábrázolások is (növényi ornamentika, állat- és emberábrázolás, a mondanivaló szerkesztése, jelképrendszer alkalmazása) erre az időszakra értek be, melyek a századvégén egy új faragási technikában, a domború faragásban teljesedtek ki.

A 19. század végén a pásztorkodó állattartás fokozatosan háttérbe szorult, majd a 20. század derekára megszűnt. A pásztorok által éltetett népművészet azonban nem számolódott fel, mert hivatásos faragóként továbbéltették a legjelesebb faragóegyénségek: id. Kapoli Antal, Tóth Mihály és a Nagyberekben tevékenykedő Boszkovics János, Kálmán István. Számos követőjük lett, akik népi iparművészként jeles alkotókká váltak.

Somogy megye néprajzi értelemben jól körülhatárolt kistája a Kis- és Nagyberek. Az idetartozó községek lakossága nagyrészt magyar és katolikus (pl. Balatonkeresztúr, Szőlősgyőrök, Kéthely), csak néhány falu lakossága horvát eredetű, mint Buzsák, Táska, Somogyszentpál, ahol még a 19. század végén – egyes családokban még a 20. század folyamán is – a katolikus vallásukat gyakorló, anyanyelvüket jól beszélő lakosság élt.

E falvak népe a 17. században és a 18. század elején Szlavóniából érkezett, „tót” névvel illették magukat, utalva ezzel eredetükre.

Nemzedékről-nemzedékre átörökítették anyanyelvüket, tárgyalkotó művészetüket, folklór hagyományaikat, melyek együttesen segítették nemzeti identitásuk megőrzését.

Az egykor halászatból, nádaratásból és rideg marhatartásból élő falvak népének elkülönülése a szövés- és hímzéskultúrában, pásztoraik faragóművészetében is megmutatkozott.

Tárgyalkotó művészetük mellett tánc hagyományuk, népköltészetük jellemző jegyei napjainkig fennmaradtak.

A kiállítást rendezte és a kiadványt szerkesztette: Kapitány Orsolya
Grafikai terv: Matuczka Ferenc • Nyomdai munkák: Pethő Nyomda
A kiadványt az Emberi Erőforrások Minisztériuma pályázati támogatásával
Buzsák Község Önkormányzata jelentette meg 2014-ben.

Szakmai támogatók:

Néprajzi Múzeum • Hagyományok Háza - Magyar Népi Iparművészeti Múzeum
Rippl-Rónai Múzeum • Marcali Múzeum

Felelős kiadó: Kara Lajos polgármester

Szakmai beszámoló

**"A Nagyberek horvát falvainak népművészete,
népi iparművészete" című kiállítás megvalósításáról**

Szakmai beszámoló
„A Nagyberek horvát falvainak népművészete, népi iparművészete” című kiállítás
megvalósításáról

Buzsák Község Önkormányzata - a Magyarországi Tájházak Szövetsége támogatásával - pályázatot nyújtott be az Emberi Erőforrások Minisztériumához a 40/2013 (VI.7.) rendelet értelmében, a Buzsáki Népművészet Tájház hátsó szobájában 36 éve álló népművészeti kiállítás megújítására.

A pályázathoz mellékelt „*A Nagyberek horvát falvainak népművészete, népi iparművészete*” című forgatókönyv, látványterv, múzeumpedagógiai hasznosítási és költségterv támogatást nyert, melynek megvalósítása a támogatási szerződés értelmében 2014. júniusára befejeződött.

A támogatási szerződés aláírása után megkezdődött a pályázatban vállalt feladat végrehajtása a megítélt 2/3-os támogatás értelmében.

Első lépésként 2013. december elején lebontásra került a régi kiállítás. E kiállításban lévő tárgyak közül a helyi önkormányzatét és a kaposvári Rippl-Rónai Múzeum néprajzi gyűjteményét a Rippl-Rónai Megyei Hatókörű Városi Múzeumba szállították a szakemberek, hogy a restaurátorok elvégezhesék a szükséges állományvédelmi munkákat mielőtt raktárra, vagy az új koncepció alapján megvalósuló kiállításba kerülnének.

Ezt követte a régi installáció kibontása, majd a helyiség felújítása, hogy alkalmassá váljon az új kiállítás fogadására (falazatjavítás, meszelés stb.) A munkát az önkormányzat 2014. február végére elvégezte.

Az új kiállítás megvalósításának munkálatai a kaposvári és a Marcali Múzeum Nagyberekből származó népművészeti, népi iparművészeti tárgyainak a kiválogatásával és fotózásával kezdődött. A Marcali Múzeum raktáraiból a Nagyberek horvát falvaiból (Buzsák, Táská, Tótszentpál, Varjaskér) nyilvántartásba vett szöttesek, hímzéssel díszített textilek kerültek elő (67 db), melyekről digitális tárgyfotók készültek.

Kaposváron nemcsak a textilgyűjteményből történt válogatás, hanem a faragásgyűjteményből is, hiszen az elmúlt évszázadban a Nagyberekben működő pásztoroktól, majd az őket követő alkotóktól faragványokat gyűjtött Gönczi Ferenc, a múzeum első vezetője, majd az 1950-es évek elején Takáts Gyula múzeumigazgató, illetve Knézy Judit néprajzkutató is. A kaposvári gyűjteményben 70 darab tárgyról készült felvétel.

A két múzeum gyűjteményi tárgyanyagát a kaposvári múzeum fotótárában és adattárában fellelhető anyag egészítette ki, melyben megtalálhatók voltak a Néprajzi Múzeum, a Magyar Népi Iparművészeti Múzeum témához kapcsolódó tárgyairól a korábbi években készült felvételek is. A kéziratárban két olyan dolgozat is segítette a munkát, melyek közül az egyik a fiatalon elhunyt Kara Lajos faragóról, a másik Buzsák táncos örökségéről készült.

A témához kapcsolódó források, a napjainkig megjelent publikációk, és azok kiegészítésére végzett helyszíni adatgyűjtés a mai alkotókról, hozzájárult a téma minél komplex feldolgozásához.

A kiállítás forgatókönyv szerint valósult meg.

A 20,4 m² -es helyiségbe 10 db tabló, 3 db vitrin és egy LCD TV digitális tartalma jeleníti meg azt a közel 150 éves történetet, mely a közgyűjtemények tárgyi, fotó és adattári

anyagával a 21. század elején a Nagyberek horvát falvainak népművészetéről, népi iparművészetéről összefoglalóan elmondható.

A kiállítás szöveges anyaga a magyar nyelv mellett, német és horvát fordításban is olvasható. A tablókön a tájház gyűjteményi anyagán kívül, megyei és országos hatókörű közgyűjtemények tárgyai, illetve magántulajdonban lévők is szerepelnek.

„Válogatás a házilag szőtt vásznak forma- és mintakincséből” című tablón 11 darab, a „Buzsáki hímzéstechnikák és az alkalmazott mintakincs” címűn 16 darab, a „Faragó egyéniségek és követőik” címet viselő tablón 19 darab tárgyfotó képviseli a jellemző darabok forma- és mintakincsét. Négy tablón egy-egy témára jellemző tárgy kinagyított fotója került bemutatásra. A vitrinekbe csak a helyi gyűjtemény és a kaposvári múzeum néprajzi gyűjteményének tárgyai közül válogattunk, számuk összesen 46 darab.

A Rippl-Rónai Múzeum fotótárából 9 darab, Lantos Miklós szíves engedélyével 1 darab fotófelvétel került nagyításban elhelyezésre a tablók fotósávjában. A fotók közül a legkorábbi felvétel Gönyey (Ébner) Sándor gyűjtőútján, 1927-ben készült Tótszentpálon, a többi az 1950-60-as évek felvételei. Lantos Miklós 1970-ben kapta lencsevégre az egyik idős tótszentpáli (Somogyiszentpál) asszonyt szövés közben, ez a felvétel áll időben a legközelebb napjainkhoz.

Ez az utolsó felvételek egyike lehet, mely rögzítette a Nagyberekben élő horvát asszonyok kender és len feldolgozó munkáját, a szövés hagyományát, mely nemzedékről nemzedékre öröklődött a családokban.

A fotófelvételek közül ki kell még emelni azt a kettőt, melyeket Urbán Nándor és Lajos György MTI fotósok készítettek az 1960-as évek elején Buzsákon. Ezek a felvételek azt az időszakot rögzítették, amikor a buzsáki asszonyok bedolgozói voltak a Siófoki Háziipari Szövetkezetnek, és a „Buzsáki hímzés” kereseti lehetőséget biztosított a munkaerőpiac más területén nehezen elhelyezkedni tudó nőknek.

A nők kezében volt a tudás, hiszen ez a tevékenység is anyáról lányra szállt, belenevelődtek a fiatalok a hímzés minden válfajába, hogy hogyan történt mindez, arról a mai hímző asszonyok is szívesen beszéltek a gyűjtések során.

Az LCD TV digitális tartalmának feltöltésénél különös figyelmet szenteltünk annak, hogy mindaz a szöttes-, hímzésfelvétel, ami a tablókön és a vitrinekben nem került bemutatásra, azok tematikai egységbe sorolva bemutatást nyerjenek megfelelő (tárgymegnevezés, leltári szám, gyűjteményi hely) feliratozással.

Így született meg a:

- Rátétes „bécsis” ágyterítők, lakástextilek és viseleti darabok a Marcali Múzeum (MM) gyűjteményi anyagából
- Válogatás a kaposvári Rippl-Rónai Múzeum néprajzi gyűjteményében található rátétes textilekből
- Válogatás a Nagyberek horvát falvaiból a somogyi közgyűjteményekbe (Rippl-Rónai Múzeum, Marcali Múzeum) került szöttesek mintakincséből című bemutatók.

A textilek közül 39 db tárgy fotója nyert így még bemutatást, kiemelve azokat a mintaelem részleteket, melyek jellemzőnek mondhatók a Nagyberek falvaiban.

Természetesen a faragások közül sem kerülhetett be minden egyes gyűjteményi darab a témához kijelölt vitrinbe, hanem az egyes pásztorfaragók (Bozskovics János, Kálmán István), majd a faragást hivatásul választott, a Budapesti Háziipari Szövetkezetbe évtizedeken keresztül bedolgozó, a Népművészet Mestere címet is elért alkotókat (Jancsikity János) rövid

életrajzzal, portréval, tárgyaik részletgazdagságával, digitális formában tártuk a látogatók elé (39 db faragás). Ezek a darabok helyhiány miatt kimaradtak volna a kiállításból.

A kiállítás alapkonceptiója indokoltta tette, hogy ne csak Buzsák Község Önkormányzata tulajdonában és a közgyűjteményekben fellelhető darabok jelenjenek meg digitális formában, hanem a jelenkor alkotói is, akik ma is Buzsákon élnek, szinte minden nap hímeznek és faragnak.

Két gyűjtőnap alkalmával sikerült két faragót és hat hímzőt felkeresni, a tulajdonukban lévő munkáikról felvételeket készíteni, alkotói munkásságukról adatokat gyűjteni. Mivel Kapitány Ferencné (1937-2010) hímző, népi iparművész nem rég hunyt el, ezért adatokat és fotókat lánya, Ember Sándorné szolgáltatott a kiállításhoz.

E gyűjtőmunka eredménye, hogy az LCD TV anyaga a nagy faragóelődök után bemutatja Buzsáki István (1951-) faragót és munkái közül 15 darabot, Fehér Józsefet (1930-), faragványai közül 13-at és a mindennap használatos faragóeszközeit is.

A hímzők közül:

- Tölgyes Istvánné (1932-) népi iparművésztől 15 db,
- Novák Józsefnétől (1936-) 29 db,
- Kapitány Ferencné (1937-2010) népi iparművésztől 17 db,
- Gelencsér Jánosnétől (1941-) 10 db,
- Lenhoffer Istvánnétől (1952-) 12 db,
- Ember Sándorné (1957-)népi iparművésztől 20 db,
- Nagy Lajosnétől (1962-) 10 db tárgyfelvétel került feltöltésre.

Az egykori Somogy Megyei Művelődési Központ szakemberei dokumentumfilmet készítettek a megye népművészeiről, népi iparművészeiről, létrehozva ezzel egy filmarchívumot.

E filmek között sikerült rátalálni Mézes Ernőné (1920-2013) hímző, népi iparművészlől készített felvételre, melynek eredeti kópiája (VHS) digitalizálásra és feltöltésre került. A filmet Őszi Zoltán és Szíva László 1997-ben készítette.

Madarászné Proity Marianna gyűjtötte egybe „Buzsák táncos örökségét” 2013-ban. Ennek egyik részletét, az MTV által 1971-ben készített „Buzsáki búcsú” című filmet szintén a digitális anyaghoz soroltuk. A film bemutatja a búcsúra való készülődést, a rátéttel, a vészasan, illetve boszorkányosan hímzett ünnepi ruhákba történő felöltözést, a táncegyüttesek (kicsik és nagyok) színpadi műsorát.

A folklórhagyományok nemcsak e film segítségével kerültek feltárára és bemutatásra, hanem Együd Árpád (1921-1983) gyűjtéseiből is válogatás történt.

A Rippel-Rónai Megyei Hatókörű Városi Múzeum néprajzi gyűjteményében található az 1950-es évektől végzett gyűjtőmunkájának az eredményei, melynek idevonatkozó zenei anyagát a somogyszentpáli Hosszú Lázár gulyás és Hosszú Lázárné Népművészet Mestere kitüntetés birtokosairól készült felvételek kíséretében tettük közzé.

Elkészítettük a 20,4 m²-es kiállítás tárgy- és fotóstatistikáját, mely az alábbi eredményt hozta:

Tárgyfotó a tablókon	50 db
Archív fotó a tablókon	10 db
Vitrinekben bemutatott tárgyak száma	46 db

LCD TV digitális tartalomfeltöltése

Gyűjteményi tárgy fotója	78 db
Faragók, hímzök portréfotója, életrajza	13 db
Faragók, hímzök tárgyfotója	180 db

A Buzsáki Népművészeti Tájház hátsó szobájának viszonylag kis alapterületét sikerült a digitális tartalommal kitágítani, így olyan gazdag anyagot bemutatni, mely a 19. század derekától napjainkig hiteles képet nyújt „A Nagyberek horvát falvainak népművészetéről, népi iparművészetéről” a 21. században e tájházat felkereső látogatóknak.

A kiállításhoz színes múzeumpedagógiai foglalkoztató füzet és kiállítás vezető is készült. A megnyitót közzétevő plakátot és meghívót szintén színes kivitelben állította elő a kaposvári Pethő Nyomda.

A kiállítást Buzsák Község Önkormányzata 2.000.000 Ft EMMI támogatással valósította meg.

A forgatókönyvet írta és a kiállítást rendezte: Kapitány Orsolya néprajzkutató
Rippl-Rónai Megyei Hatókörű Városi Múzeum, Kaposvár

Látványterv és a kiállítás technikai kivitelezése: Matucza Ferenc grafikus
Rippl-Rónai Megyei Hatókörű Városi Múzeum, Kaposvár

Technikai munkatársak: Marton Klára restaurátor
Varga Katalin restaurátor
Horváth Péter informatikus
Brányik Sándor
Rippl-Rónai Megyei Hatókörű Városi Múzeum, Kaposvár

Múzeumpedagógiai foglalkoztató füzetet összeállította: Stepán Kata múzeumpedagógus
Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szenna

Tárgyfotókat készítette: Gözsy Gáborné, Horváth Péter, Kapitány Orsolya, Szelényi Károly

Fordítók: Frankovics György – horvát
Kovács Renate - német

A kiállítás szakmai támogatói voltak: Néprajzi Múzeum, Magyar Népi Iparművészeti Múzeum, Rippl-Rónai Megyei Hatókörű Városi Múzeum, Marcali Múzeum

A vitrinek kivitelezésében szponzorként részt vállalt a Bella Bútor (Kaposvár)

A kiállítást **2014. április 26-án**, a Tájházak Napja országos nyitó eseményeként Dr. Bereczki Ibolya, a Magyarországi Tájházak Szövetsége elnöke nyitotta meg. Az esemény meghívott vendége volt Dr. Vígh Annamária, az EMMI főosztályvezetője, aki a tájházak megújulását támogató pályázatokról beszélt.

Az egész napos rendezvényt:

- a hímzők és faragók bemutatója,
- a Buzsáki Boszorkányos Néptánc Egyesület,
- a Bokréta Hagyományőrző Együttes,
- a Buzsáki Általános Iskola tanulói
- a Nyugdíjasok Buzsáki Egyesülete
- a Tászkai Asszonykórus műsora színesítette.

A kiállításban szakmai tárlatvezetést tartott Kapitány Orsolya, a kiállítás rendezője, felfedező foglalkozást kicsiknek és nagyoknak Stepán Kata múzeumpedagógus.

Kaposvár, 2014. május 28.

Kapitány Orsolya
néprajzkutató
Rippl-Rónai Megyei Hatókörű Városi Múzeum
Kaposvár, Fő u. 101.

Fotódokumentáció

1. A Buzsáki Népművészeti Tájház utcai homlokzata
2. Megkezdődött a tablókat hordozó párnafák felhelyezése a falra (Matucza Ferenc, Horváth Péter, Brányik Sándor)
3. A tablók elhelyezése a kiállítóterbe
4. A tablók felhelyezése a párnafákra (Matucza Ferenc, Horváth Péter, Brányik Sándor)
5. A tárgyak elhelyezése a „Faragó egyéniségek és követőik” tematikához kapcsolódó vitrinben (Matucza Ferenc)
6. Egy kis igazítás a „Faragó egyéniségek és követőik” témához kapcsolódó vitrinbe helyezett tárgyak között (Kapitány Orsolya, Matucza Ferenc)
7. Berendezett, de még felirattal el nem látott harmadik vitrin a kiállításban
8. Az első és második vitrin berendezése elkészült a témához kapcsolódó tablókkal
9. „Válogatás a házilag szőtt vásznak forma – és mintakincséből” című fejezetrész
10. Befejeződött a „Buzsáki hímzéstechnikák és az alkalmazott mintakincs” című fejezet rendezése
11. A „Buzsáki hímzéstechnikák és az alkalmazott mintakincs” című fejezet kiírása is elhelyezésre került a vitrinben
12. A kiállítás középpontjában az LCD TV került, alatta Kálmán István pásztorfaragó, Népművészet Mestere egyik dobozának a részlete. Ez a tábló vezeti be a „Faragó egyéniségek és követőik” című fejezetet
13. „Faragó egyéniségek és követőik” című fejezet a kiállításban
14. Kara Lajos polgármester köszöntőjét tartja a kiállítás megnyitón

15. Dr. Bereczki Ibolya, a Magyarországi Tájházak Szövetsége elnöke megnyitja a kiállítást
16. Dr. Vigh Annamária, az EMMI főosztályvezetője, a tájházak megújulását segítő pályázatokról tartott ismertetőt
17. A buzásági faragók bemutatója
18. A hímzők is kipakoltak a megnyitó alkalmából
19. A megnyitó közönsége
20. A Boszorkányos Néptánc Egyesület műsora 1.
21. A Boszorkányos Néptánc Egyesület műsora 2.
22. A Tászkai Asszonykórus előadása
23. A Boszorkányos Néptánc Egyesület tagjai
24. Múzeumpedagógiai foglalkozást tart Stepán Kata múzeumpedagógus

1.

2.

3.

4.

Střední odborná škola
Vedoucí učitelka
M. 2916-2014
Město Brno

5.

6.

7.

8.

RIPOȘ, ROMÂNIA
MUSEUL ETNOGRAFIC
ȘI DE ISTORIE LOCALĂ
M. 2016-2024
1000-9150

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

RIIPOL-POHJAN-
VALTIEN MUSEUMIN
MÄNTYVAARA
19.10.2014

17.

18.

19.

RIAD...
MAY 2016-2017
Municipality Administration

21.

22.

23.

24.
Biblioteka Muzeja
Varoša Brezovo
1996-2014